

Sygn. akt V Pa 51/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Miniecka (spr.)
Sędziowie:	SSO Marzena Głuchowska SSO Piotr Leń
Protokolant:	Beata Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2013 r. w Kaliszu

apelacji pozwanego Urzędu Miasta i Gminy w K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kępnie

z dnia 25 czerwca 2013 r. sygn. akt IV P 38/13

w sprawie z powództwa **T. S.**

przeciwko **Urzędowi Miasta i Gminy w K.**

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

- 1. zmienia pkt. 1 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że oddala powództwo o przywrócenie do pracy;**
- 2. zmienia pkt. 2 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.020,00 zł (szesnaście tysięcy dwadzieścia złotych) tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę;**
- 3. zmienia pkt. 4 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.512,00 zł (jeden tysiąc pięćset dwanaście złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 60,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.**

UZASADNIENIE

Powód T. S. wystąpił z pozwem przeciwko pozwanemu Urzędowi Miasta i Gminy w K., wnosząc o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, nałożenie obowiązku zatrudniania powoda do czasu prawomocnego rozpoznania sprawy, w przypadku gdy upłynie okres wypowiedzenia – o przywrócenie do pracy i zasądzenie wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy.

Pozwany Urząd Miasta i Gminy w K. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości bądź alternatywnie oddalenie powództwa w zakresie uznania wypowiedzenia za bezskuteczne (przywrócenia do pracy) i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odszkodowania w miejsce żądanego uznania dokonanego wypowiedzenia za bezskuteczne.

Sąd Rejonowy Sąd Pracy w Kępnie wyrokiem z dnia 25 czerwca przywrócił powoda do pracy u pozwanego na poprzednich warunkach pracy i płacy, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę po 5 340,00 zł brutto tytułem wynagrodzenia za każdy miesiąc pozostawania bez pracy, pod warunkiem podjęcia pracy w wyniku przywrócenia, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach procesu. Powyższe rozstrzygnięcie oparte zostało na następujących ustaleniach faktycznych:

Powód był zatrudniony w Urzędzie Miasta i Gminy w K. od 1991 r. na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, ostatnio (od dnia 1 maja 2007 r.) na stanowisku Naczelnika Wydziału (...) Urzędu Miasta i Gminy w K.. Z chwilą objęcia funkcji Naczelnika Wydziału przyjął zakres obowiązków, w którym określono dla niego obowiązki ogólne wynikające z treści art. 100 k.p., obowiązki na stanowisku pracy, polegające na nadzorze nad pracą wydziału, wynikające z wykonywania zadań opartych na przepisach Kodeksu Cywilnego, Ustawy o gospodarce nieruchomościami, ponadto przygotowywanie projektów uchwał w sprawie określania zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, udział w pracach komisji ds. przeprowadzania przetargów na sprzedaż, oddawanie w użytkowanie wieczyste i dzierżawę nieruchomości stanowiących własność Gminy K., prowadzenie spraw związanych ze zwrotem nieruchomości na rzecz osób prawnych i fizycznych a także kościołów i związków wyznaniowych, udział w pracach komisji inwentaryzacyjnej mienia komunalnego Gminy K., prowadzenie negocjacji warunków wprowadzenia zadania rządowego do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz wykonywanie innych poleceń przełożonych.

Ponadto pismem z dnia 2 czerwca 2011 r. uzyskał pełnomocnictwo do prowadzenia spraw związanych z planowaniem przestrzennym, pismami z dnia 9 września 2011 r. uzyskał pełnomocnictwo do załatwiania w imieniu Burmistrza Miasta i Gminy K. wszystkich spraw z zakresu ustawy o gospodarce nieruchomościami i przepisów wykonawczych oraz wydawania postanowień o wszczęciu postępowań o rozgraniczeniu nieruchomości i wydawania w tym zakresie decyzji, umarzaniu postępowań administracyjnych i przekazywaniu spraw z urzędu do rozpatrzenia sądowi, pismem z dnia 12 lipca 2012 r. uzyskał ponadto pełnomocnictwo do załatwiania w imieniu Burmistrza Miasta i Gminy K. wszystkich spraw z zakresu ustawy o ochronie środowiska, o ochronie przyrody, o odpadach, o ochronie zwierząt, o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, prawo wodne – przez wydawanie i podpisywanie decyzji, opinii, rozpatrywanie wniosków, zawieranie ugód. Żadne z pełnomocnictw nie zawierały zobowiązania do wcześniejszej konsultacji z przełożonym.

Ów szeroki zakres obowiązków oraz uprawnień-pełnomocnictw powód, jako Naczelnik Wydziału, realizował przy współpracy z sześcioma podlegającymi mu pracownikami. W 2012 r. wydział przez niego prowadzony wydał poza zaświadczeniami, zezwoleniami, wypisami i wyrysami w sprawach, niespełna 200 decyzji.

Pismem z dnia 30 listopada 2010 r. Burmistrz Miasta i Gminy K. zawiadomiony został o utworzeniu Związku Zawodowego Pracowników Samorządowych Urzędu Miasta i Gminy w K. oraz jednostek organizacyjnych Gminy K., pismem z 6 grudnia 2010 r. wskazane zostały osoby podlegające ochronie, wśród których wymieniony był powód – T. S.. Uchwałą z dnia 6 lipca 2012 r. nr (...) T. S. został wybrany na przewodniczącego zarządu ZZPSUMiG w K..

Pismem z dnia 19 lutego 2013 r. Burmistrz Miasta i G. K. zwróciła się do Zarządu Związku Zawodowego Pracowników Samorządowych Urzędu Miasta Gminy w K. oraz Jednostek Organizacyjnych Gminy K. o wyrażenie zgody na dokonanie wypowiedzenia umowy o pracę członkowi Zarządu Zakładowej Organizacji Związkowej tj. T. S., jako przyczynę zamierzonego wypowiedzenia umowy o pracę wskazując utratę zaufania do pracownika, spowodowaną stałym niedopełnianiem obowiązków służbowych polegającym na zaniechaniu wykonywania poleceń służbowych oraz zaniechaniu kontrolowania przebiegu postępowań administracyjnych prowadzonych w podległym wydziale, powtarzające się przypadki braku kontroli terminów załatwiania spraw.

W odpowiedzi powyższe pismo Związek Zawodowy, pismem z dnia 24 lutego 2013 r., doręczonym pozwanemu w dniu 25 lutego 2013 r., nie wyraził zgody na rozwiązanie umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia z powodów – przewodniczącym zakładowej organizacji związkowej. Swoje stanowisko, co do podjętej decyzji, obszernie uzasadnił podnosząc, że okoliczności wskazane przez Burmistrza Miasta i Gminy K., jako podstawy wypowiedzenia, nie powinny być przesłanką do wyciągania tak daleko idących konsekwencji wobec pracownika. Pismo sporządzone zostało po zorganizowanym spotkaniu związkowym, gdzie podjęta została kolegiarna decyzja o niewyrażeniu zgody na rozwiązanie umowy. Podpisali je zaś M. K. (1) – członek zarządu, zastępca przewodniczącego oraz powód, jako przewodniczący organizacji związkowej.

W dniu 26 lutego 2013 r., w przerwie zarządzanej podczas sesji Rady Miejskiej, powodowi wręczone zostało pismo rozwiązujące umowę o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, upływającego w dniu 31 maja 2013 r. Wypowiedzenie zawierało ponadto uzasadnienie podjętej czynności oraz pouczenie o sposobie odwołania się od powyższej decyzji. W uzasadnieniu jako przyczynę rozwiązania umowy wskazano utratę zaufania do pracownika, spowodowaną stałym niedopełnianiem obowiązków służbowych polegającym na zaniechaniu wykonywania poleceń służbowych, złym kierowaniu podwładnymi w ramach powierzonej funkcji, zaniechaniu kontrolowania przebiegu postępowań administracyjnych prowadzonych w podległym wydziale, lekceważeniu obowiązków pracowniczych oraz dyscypliny pracy, nielojalności, nieobowiązkowości, niezdiscyplinowaniu i braku należytej rzetelności w wykonywaniu obowiązków służbowych oraz braku konstruktywnej współpracy z pracodawcą.

Owe ogólnikowe sformułowania sprecyzowane zostały w dalszej części uzasadnienia przez wskazanie na następujące okoliczności. Zaniechanie wykonania polecenia służbowego polegało na niezłożeniu wniosku o dokonanie ponownej wyceny nieruchomości oraz niezakwestionowaniu prawidłowości wyceny nieruchomości sporządzonej w postępowaniu prowadzonym przez Starostę (...)a dotyczącym odszkodowania dla K. P. (1)i K. P. (2)za nieruchomości przejęte na potrzeby realizacji inwestycji drogowej, polegającej na budowie drogi nr (...)i (...), mimo wyraźnego wskazania na naradzie w dniu 23 listopada 2012 r. przez Burmistrza na konieczność rozważenia sporządzenia ponownej wyceny nieruchomości oraz wydania polecenia w tym przedmiocie.

Złe kierowanie podwładnymi oraz zaniechanie kontrolowania przebiegu postępowań administracyjnych polegać miało faktycznie na niewłączeniu do akt wydziału, w sprawie prowadzonej przez Starostę (...) o ustalenie odszkodowania dla K. P. (1) i K. P. (2), zaświadczenia z dnia 12 października 2012 r. o możliwości zapoznania się z operatem szacunkowym i wniesieniu uwag w terminie 7 dni oraz na braku nadzoru nad przebiegiem postępowania administracyjnego w sprawie zgodności proponowanego podziału nieruchomości z ustaleniami planu miejscowego działki położonej w obrębie geodezyjnym K., oznaczonej nr (...).

Lekceważenie obowiązków pracowniczych oraz dyscypliny pracy, nielojalność, nieobowiązkowość, niezdiscyplinowanie i brak należytej rzetelności w wykonywaniu obowiązków oraz brak konstruktywnej współpracy z pracodawcą poza okolicznościami wskazanymi wcześniej uzasadniono brakiem reakcji w określonym terminie na polecenie dotyczące skargi M. K. (2) wniesionej w dniu 26 stycznia 2012 r. i nie przedłożeniu dokumentów oraz nieudzieleniu odpowiedzi pracodawcy, ponadto na niezgodnieniu z bezpośrednim przełożonym zadania inwestycyjnego „Wykonanie ogrodzenia budynku M. 3D” oraz wprowadzeniu tego zadania bez konsultacji z przełożonym do projektu uchwały budżetowej Rady Miejskiej w K..

Powód faktycznie nie złożył wniosku o dokonanie ponownej wyceny nieruchomości oraz nie zakwestionował prawidłowości wyceny nieruchomości sporządzonej w postępowaniu prowadzonym przez Starostę (...), a dotyczącym odszkodowania dla K. P. (1)i K. P. (2)za nieruchomości przejęte na potrzeby realizacji inwestycji drogowej polegającej na budowie drogi nr (...)i (...).

W świetle treści protokołu nr (...) z narady kierownictwa Urzędu Miasta i Gminy w K. z dnia 23 listopada 2012 r. przyjąć należy fakt wyraźnego wskazania przez p. Burmistrza konieczności rozważenia sporządzenia ponownej wyceny nieruchomości. Tak sformułowana wola dawała swobodę decyzji powodowi i tak ją zrozumiał. Z pewnością ani temu sformułowaniu ani treści protokołu w pozostałym zakresie nie można nadać rangi wydania polecenia służbowego

co do ponownej wyceny nieruchomości. Powód zatem, w ramach swoich kompetencji, napotykając na trudności w znalezieniu rzeczoznawcy oraz obawiając się zarzutu niepotrzebnie poniesionych kosztów, w wypadku gdyby druga wycena okazała się zbliżona, faktycznie nie zlecił dokonania ponownej wyceny nieruchomości j. w. Brak dodatkowej wyceny nieruchomości nie uniemożliwił odwołania się od wydanej przez Starostę (...) decyzji z dnia 23 listopada 2012 r. i nie był podstawą utrzymania jej w mocy przez Wojewodę (...) Decyzją z dnia 8 stycznia 2013 r. Z uzasadnienia tej decyzji wynika ponadto, że Wojewoda (...) dokonał analizy operatu szacunkowego, będącego podstawą ustalenia wartości odszkodowania dla stron, nie dopatrując się w operacie błędów. Na zlecenie Burmistrza Miasta i Gminy w K. został, po wydaniu decyzji przez Wojewodę (...), sporządzony prywatny operat szacunkowy, na kwotę znacznie niższą, co nie oznacza, że jest on bardziej wiarygodny czy też bardziej rzetelny od sporządzonego na potrzeby postępowania w Starostwie. Nie przedłożył również Burmistrzowi zaświadczeń z dnia 12 października 2012 r. o możliwości zapoznania się z operatem szacunkowym i wniesieniu uwag w terminie 7 dni, mimo, że te znajdowały się w jego wydziale.

Jedynie na marginesie zauważyć należy, że ze względu na metodologię przeprowadzenia wyliczeń w prywatnym operacie i sposób analizy operatu starostwa, nie można zakładać aby mógł on mieć jakikolwiek wpływ na decyzję Wojewody.

T. S., działając w ramach umocowania dnia 3 kwietnia 2012 r., wydał postanowienie, podpisując przygotowany przez pracownika projekt o zgodności proponowanego podziału nieruchomości z ustaleniami planu miejscowego, opiniując pozytywnie wstępny projekt podziału nieruchomości stanowiącej współwłasność J. S., J. W. i P. W., a dotyczącego działki nr (...), nie sprawdzając, czy złożony w tym zakresie wniosek jest wnioskiem wszystkich współwłaścicieli. Postanowienie to nie wywołało jednak żadnych skutków prawnych. J. S. złożyła zażalenie, P. i J. W. zrezygnowali z podziału, a decyzją z dnia 26 czerwca 2012 r. postanowienie z dnia 3 kwietnia 2012 r. zostało uchylone, postępowanie zaś umorzone. W dniu 24 stycznia 2012 r., na dyżurze, Burmistrz Miasta i Gminy przyjęła ustną skargę M. K. (2). W związku z tym w dniu 26 stycznia 2012 r. p. Burmistrz zażądała od wydziału, którym kierował powód, dokumentów w tej sprawie oraz informacji kiedy sprzedano działkę oraz o rekultywacji terenu pod zabudowę, zakreślając jednocześnie termin do 6 lutego 2012 r. Koordynację działań powierzyła jednocześnie Zastępcy Burmistrza. Nie mogąc początkowo odnaleźć potrzebnej dokumentacji T. S. nie dotrzymał zakreślonego mu przez Burmistrza terminu, nie przedłożył dokumentów oraz nie poinformował o przyczynach zwłoki. Odpowiedzi na skargę udzielił zaś dopiero 26 kwietnia 2012 r.

Ponadto bezspornie T. S. wprowadził do projektu uchwały budżetowej Rady Miejskiej w K. jako zadanie inwestycyjne „Wykonanie ogrodzenia budynku M. 3D” nie konsultując tego z Burmistrzem. Zwrócić jednak należy uwagę na to, że wykonanie ogrodzenia budynku M. 3D było ujęte i zatwierdzone w planie remontów budynków Gminy K. na 2012 r. Jedynie ze względu na wzrost kosztów owego przedsięwzięcia podlegać ono miało przekwalifikowaniu z remontu na inwestycje. Przy takiej korekcie, biorąc pod uwagę zakres obowiązków powoda i zakres udzielonych mu pełnomocnictw, wydaje się być wątpliwą konieczność konsultowania takiego działania z Burmistrzem.

Biorąc pod uwagę ilość załatwianych spraw, zakres obowiązków oraz zakres i charakter postawionych zarzutów trudno uznać za usprawiedliwione twierdzenia pozwanego dotyczące lekceważenia obowiązków pracowniczych oraz dyscypliny pracy czy nielojalność, nieobowiązkowość, niezdyscyplinowanie i brak należytej rzetelności w wykonywaniu obowiązków oraz brak konstruktywnej współpracy z pracodawcą.

Sąd Rejonowy, analizując zasadność wypowiedzenia powodowi umowy o pracę, uznał, iż pismo z dnia 26 lutego 2013 r., rozwiązujące umowę o pracę z powodem, pod względem formalnym, spełnia wymogi nałożone przez Kodeks pracy. Jednakże, zgodnie z postanowieniami art. 32 ustawy o związkach zawodowych, w rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości i nie jest kwestionowany przez strony fakt, że powód mieści się w kręgu osób objętych szczególną ochroną trwałości stosunku pracy. Jest również poza sporem, że pozwany przed wręczeniem powodowi wypowiedzenia nie uzyskał od organizacji związkowej zgody na dokonanie tej czynności. Negatywna decyzja w sprawie zgody właściwego organu organizacji związkowej jest wiążąca dla pracodawcy w tym sensie, iż nie może on w zasadzie zgodnie z prawem jednostronnie ani rozwiązać, ani zmienić stosunku pracy z powodem jako działaczem związkowym.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że obowiązek uzyskania zgody na wypowiedzenie wynikający z cytowanego przepisu ustawy o związkach zawodowych jest obowiązkiem dużo dalej idącym niż powinność konsultacji z zarządem zakładowej organizacji związkowej wynikająca z art. 38 k.p. (wyrok SN z 19.04.2010 r. w sprawie II PK 311/09).

W związku z tym uznać należy, że pracodawca, w przypadku pracownika objętego szczególną ochroną wynikającą z art. 32 ustawy o związkach zawodowych, nie ma w zasadzie podstaw, tak jak w przypadku konsultacji z art. 38 k.p. do podjęcia decyzji w sprawie wypowiedzenia sprzecznego z wolą wyrażoną przez związek zawodowy.

Podzielając jednak wieloletnią linię orzecniczą sądów powszechnych Sąd Rejonowy uznał, że w wypadkach szczególnych możliwe jest podjęcie przez pracodawcę decyzji o wypowiedzeniu umowy o pracę wbrew stanowisku organizacji związkowej. Podstawą takiej decyzji może być art. 8 k.p., który stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Jednak oddalenie, na podstawie art. 8 k.p., roszczenia o przywrócenie do pracy pracownika, podlegającego szczególnej ochronie przed rozwiązaniem z nim stosunku pracy, gdy rozwiązanie to w sposób oczywisty naruszało prawo (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.), może mieć miejsce jedynie wyjątkowo, w okolicznościach szczególnie rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych lub obowiązujących przepisów prawa (Wyrok SN z 10.03.2011 w sprawie II PK 241/10, wyrok SN z dnia 06.04.2006 w sprawie III PK 12/06).

Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, dotyczącego szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy działaczy związkowych Sąd I instancji powołał się między innymi na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2007 r., w sprawie II PK 50/07, który wskazał ponadto między innymi, że „jeżeli pracodawca wypowiedział umowę o pracę pracownikowi szczególnie chronionemu ze względu na pełnione funkcje związkowe, z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę, to rodzaj czynu pracownika decyduje o tym, czy można uznać jego roszczenie o przywrócenie do pracy za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa”.

Wynika z tego, że jeżeli zachowanie pracownika może być ocenione jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, wówczas żądanie przywrócenia do pracy może stanowić nadużycie prawa (por. wyrok SN z 26 czerwca 1998 r., I PKN 215/98, OSNAPiUS 1999 nr 14, poz. 461). Wymaga to jednak udowodnienia tego rodzaju zarzutów przez pozwanego pracodawcę w toku procesu. Ochrony można odmówić bowiem jedynie wówczas, gdy zachowanie pracownika było wyjątkowo, szczególnie, rażąco sprzeczne z celem i istotą stosunku pracy. Tych działań nie można w ocenie sądu I instancji przypisać zachowaniu powoda T. S..

Ponieważ przepis art. 32 ustawy o związkach zawodowych nie reguluje skutków wynikających z jego naruszenia, to należy stosować ogólne przepisy prawa pracy - w szczególności w art. 45 k.p. i art. 47 k.p. (wyrok SN z 29.11.2000 w sprawie I PKN 119/00).

Pozwany swoim działaniem naruszył przepisy o wypowiedaniu umów o pracę, wobec tego powód zasadnie zażądał przywrócenia do pracy. Zatem Sąd Rejonowy nie znajdując podstaw do zastosowania art. 8 k.p. przywrócił powoda do pracy u pozwanego na poprzednich warunkach pracy i płacy. Ponadto, stosownie do treści art. 47 k.p., zasądził na rzecz powoda wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy, bowiem rozwiązanie umowy o pracę podlega ograniczeniu z mocy przepisu szczególnego tj. z mocy ustawy o związkach zawodowych. Wysokość tego wynagrodzenia wynika jednoznacznie z dokumentacji złożonej przy ustalaniu wartości przedmiotu sprawy. Sąd oddalił jednocześnie roszczenie powoda w zakresie nałożenia na pozwanego obowiązku dalszego zatrudniania go do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, bowiem art. 47² § 2 k.p.c. znajduje zastosowanie jedynie w przypadku, kiedy jeszcze nie upłynął okres wypowiedzenia i sąd uznaje to wypowiedzenie za bezskuteczne. W rozpoznawanej sprawie na dzień

orzekania okres wypowiedzenia upłynął, a sąd orzekł o przywróceniu do pracy. O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Ponadto sąd I instancji zauważył, że powód w swoim pozwie, stawiając zarzuty przeciwko wręzonemu wypowiedzeniu, wskazał, że pozwany swoim działaniem rażąco naruszył przepisy prawa. Sąd I instancji, rozpoznający niniejszą sprawę, podzielając pogląd, że przy wypowiedzeniu doszło do naruszenia przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę, w szczególności art. 32 ustawy o związkach zawodowych, nie podzielił poglądu aby to naruszenie miało charakter rażący. Przez rażące naruszenie prawa pracy należy rozumieć bowiem jedynie sytuację, w której bezprawność rozwiązania stosunku pracy jest jaskrawa, oczywista dla każdego, a przez to budząca oburzenie społeczne. Nie każde zatem naruszenie przez pracodawcę lub działającego w jego imieniu przepisów art. 32 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, gwarantujących ochronę stosunku pracy działaczy związków zawodowych, stanowi rażące naruszenie prawa pracy w rozumieniu art. 281 pkt. 3 Kodeksu pracy (wyroki SN z dnia 16.11.2004 r. w sprawie II KK 222/04 oraz z dnia 06.02.2003 r. w sprawie III KKN 513/00).

Od wyroku Sądu Rejonowego apelację wniosła strona pozwana skarżąc go w części uwzględniającej powództwo (pkt. 1 i 2 wyroku) oraz w części orzekającej o kosztach procesu (pkt. 4 wyroku).

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, o których mowa w pkt. 2, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, polegającą na przyjęciu, iż zachowaniu powoda nie można przypisać charakteru ciężkiego, rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych szczególnie rażącego sprzecznego z celem i istotą stosunku pracy, mimo iż okoliczności ciężkiego, rażącego naruszenia przez powoda obowiązków pracowniczych oraz obowiązujących przepisów prawa czy postępowania szczególnie, rażąco sprzecznego z celem i istotą stosunku pracy znajdują potwierdzenie w treści zebranego w sprawie materiału dowodowego – dokumentów oraz wyjaśnień stron,

2. naruszenie prawa procesowego, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na dokonaniu oceny materiału dowodowego w sposób nieszczechstronny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami logicznego wnioskowania, odmówieniu wiarygodności i mocy dowodowej wyjaśnieniem Burmistrza Miasta i Gminy K. – A. K. i przyjęciu, iż zachowaniu powoda nie można przypisać charakteru ciężkiego, rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych, czy szczególnie rażąco sprzecznego z celem i istotą stosunku pracy, mimo iż okoliczności ciężkiego, rażącego naruszenia przez powoda obowiązków pracowniczych oraz obowiązujących przepisów prawa czy postępowania szczególnie, rażąco sprzecznego z celem i istotą stosunku pracy znajdują potwierdzenie w treści zebranego w sprawie materiału dowodowego – dokumentów oraz wyjaśnień stron,

b) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyny odmówienia wiarygodności i mocy dowodowej wyjaśnieniem Burmistrza Miasta i Gminy K. – A. K.,

3. naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 8 k.p. polegające na niezastosowaniu w/w przepisu prawa materialnego poprzez:

a) odmowę oddalenia powództwa, wskutek czego powód w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa zastał przywrócony do pracy i na jego rzecz zostało zasądzone wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy pomimo, że żądanie przywrócenia do pracy stanowi nadużycie prawa, oraz

b) nieuwzględnienie roszczenia ewentualnego zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania w miejsce przywrócenia do pracy w przypadku uznania, że powództwo zasługuje na uwzględnienie z uwagi na naruszenie art. 32 ustawy o związkach zawodowych,

– w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do uznania, iż powód dopuścił się ciężkiego, rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych oraz obowiązujących przepisów prawa, zachowanie powoda było szczególnie, rażąco sprzeczne z celem i istotą stosunku pracy, a tym samym istnieją podstawy do zastosowania art.8 k.p.

Strona pozwana powołała w apelacji nowe fakty, których powołanie w postępowaniu przed Sądem I instancji nie było możliwe:

1. fakt sporządzenia operatu szacunkowego, dotyczącego nieruchomości gruntowej w granicach działki nr (...), położonej w miejscowości O. gm. K., przez rzeczoznawcę majątkowego P. M., dla potrzeb ustalenia odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości pod budowę drogi gminnej dla K. P. (1) i K. P. (2), w postępowaniu prowadzonym przez Starostę (...) – z naruszeniem prawa, które to uchybienia i błędy mają charakter dyskwalifikujący i wpływają na określoną wartość rynkową, uniemożliwiają uznanie określonej w tym operacie wartości za właściwą, a tym samym fakt nieprzydatności ww. operatu szacunkowego w celu dla jakiego został wykonany,

2. fakt uchylecia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w P. w dniu 3 lipca 2013 r. :

a) ostatecznej decyzji Starosty (...)z dnia 23 listopada 2012 r. znak (...) ustalającej na rzecz K. P. (1) i K. P. (2)odszkodowanie w wysokości 748.131,00 zł w zamian za nieruchomości przejęte przez Gminę K.pod realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie drogi gminnej nr (...)oraz (...)oraz

b) ostatecznej decyzji Wojewody (...)z dnia 8 stycznia 2013 r. znak (...) utrzymującej w mocy decyzję Starosty (...), o której mowa w lit. "a",

wnosiła w celu wykazania powyższych faktów, o dopuszczenie dowodów z dokumentów:

1. opinii Komisji Arbitrażowej przy Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych z dnia 1 lipca 2013 r. sygn. (...),

2. wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 3 lipca 2013 r.

Wskazując na powyższe zarzuty oraz nowe fakty i dowody wносиła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

a) oddalenie powództwa powoda w całości,

b) ewentualnie, oddalenia powództwa powoda w zakresie przywrócenia powoda do pracy na poprzednich warunkach i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odszkodowania w miejsce żądanego przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o:

1. oddalenie apelacji w całości;

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu wywołanym wniesieniem apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona i zasługuje na uwzględnienie.

Skarżący trafnie podnosi w apelacji zarzut sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, polegającego na dokonaniu oceny materiału dowodowego w sposób niewszzechstronny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami logicznego wnioskowania, odmówieniu wiarygodności i mocy dowodowej wyjaśnieniem Burmistrza Miasta i Gminy K. – A. K. i przyjęciu, iż zachowaniu powoda nie można przypisać charakteru ciężkiego, rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych, czy szczególnie rażąco sprzecznego z celem i istotą stosunku pracy.

Sąd I instancji wskazał, że w świetle treści protokołu nr (...) z narady kierownictwa Urzędu Miasta i Gminy w K.z dnia 23 listopada 2012 r., przyjęć należy fakt wyraźnego wskazania przez Burmistrza konieczności rozważenia sporządzenia ponownej wyceny nieruchomości. Tak sformułowana wola dawała jednak w ocenie sądu swobodę decyzji powodowi i tak ją zrozumiał. Tymczasem wyraźne wskazanie konieczności rozważenia sporządzenia ponownej wyceny nieruchomości powinno być przez powoda odebrane nie w sensie uznaniowości i swobodnego podjęcia przez niego decyzji w tym zakresie, lecz jako obowiązek działania w interesie pracodawcy, chociażby z uwagi na wartość nieruchomości określoną w operacie szacunkowym na kwotę 740.000 zł.

Poza tym Sąd I instancji pominął w tej kwestii zeznania Burmistrza, z których wynikało, iż wydała ona powodowi po naradzie, w trakcie spotkania w gabinecie, ustne polecenie sporządzenia kontroperatu szacunkowego nieruchomości. Powód natomiast ze swej strony nie zaproponował sporządzenia takiego kontroperatu, a powinien wystąpić z taką inicjatywą ze względu na pracowniczy obowiązek dbania o dobro pracodawcy.

Powyższe wskazuje na poczynienie przez Sąd Rejonowy ustaleń sprzecznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym.

Uzasadniony jest także zarzut naruszenia prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż brak kontroperatu nie był podstawą utrzymania w mocy decyzji Starosty (...) przez Wojewodę (...), gdyż inny wniosek można wysnuć z zebranego w sprawie materiału, a w szczególności z odpowiedzi Starosty K. na odwołanie Burmistrza oraz uzasadnienia decyzji Wojewody (...) utrzymującej w mocy zaskarżoną decyzję.

Nietrafny jest także wysnuty z zebranego w sprawie materiału przez Sąd Rejonowy wniosek, iż zachowaniu powoda nie można przypisać charakteru ciężkiego, rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych, czy szczególnie rażąco sprzecznego z celem i istotą stosunku pracy.

Sąd I instancji, przywracając powoda do pracy u pozwanego, uznał, że takich działań w jego ocenie nie można przypisać zachowaniu powoda. Wymaga to bowiem udowodnienia tego rodzaju zarzutów przez pozwanego pracodawcę w toku procesu. Ochrony można odmówić bowiem jedynie wówczas, gdy zachowanie pracownika było wyjątkowo, szczególnie, rażąco sprzeczne z celem i istotą stosunku pracy.

Przyjęta przez Sąd I instancji ocena zachowania powoda w tym również w związku z wydanym przez Burmistrza poleceniem dotyczącym sporządzenia drugiego operatu szacunkowego nie jest trafna, gdyż nie uwzględnia wszystkich aspektów sprawy w tym narażenia pracodawcy na powstanie szkody. W świetle okoliczności sprawy przyjęć należy, że powód nie wykonał polecenia służbowego, bo nie złożył wniosku o dokonanie ponownej wyceny nieruchomości, źle kierował podwładnymi w ramach sprawowanej funkcji, nie kontrolował przebiegu postępowań administracyjnych prowadzonych w podległym wydziale, dopuścił się lekceważenia obowiązków pracowniczych, dyscypliny pracy, nielojalności, nieobowiązkowości, braku należytej rzetelności we wykonywaniu obowiązków służbowych i braku konstruktywnej współpracy z pracodawcą co wywołało negatywne skutki w odbiorze pracy wydziału. Powyższe pozwala na przyjęcie, iż zachowaniu powoda można przypisać charakter ciężkiego, rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych.

Na uwzględnienie zasługuje również zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., gdyż sąd I instancji nie wskazał w motywach zaskarżonego wyroku z jakich przyczyn nie przyjął za wiarygodne zeznań Burmistrza co do wydania powodowi ustnego polecenia w kwestii sporządzenia kontroperatu, pomijając w całości te zeznania.

Strona skarżąca w postępowaniu apelacyjnym przedstawiła opinię Komisji Arbitrażowej przy Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzecznawców Majątkowych z dnia 1 lipca 2013 r., sygn. (...), z której wynika, iż operat szacunkowy, dotyczący nieruchomości gruntowej w granicach działki nr (...)położonej w miejscowości O.gm. K., rzeczoznawcy majątkowego P. M.dla potrzeb ustalenia odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości pod budowę drogi gminnej dla K. P. (1)i K. P. (2), w postępowaniu prowadzonym przez Starostę (...), sporządzony został z naruszeniem prawa, które to uchybienia i błędy mają charakter dyskwalifikujący i wpływają na określoną wartość rynkową, uniemożliwiają uznanie określonej w tym operacie wartości za właściwą, a tym samym fakt nieprzydatności ww. operatu szacunkowego w celu dla jakiego został wykonany. W kontroperacie, sporządzonym na zlecenie Burmistrza przez innego rzeczoznawcę, wartość rynkowa nieruchomości K. P. (1)i K. P. (2)została ustalona na dużo niższą kwotę – 301.060 zł.

Ponadto strona skarżąca przedstawiła wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P.z dnia 3 lipca 2013 r. uchylający ostateczną decyzję Starosty (...z dnia 23 listopada 2012 r. znak (...) ustalającą na rzecz K. P. (1)i K. P. (2)odszkodowanie w wysokości 748.131,00 zł w zamian za nieruchomości przejęte przez Gminę K.pod realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie drogi gminnej nr (...)oraz (...)oraz ostateczną decyzję Wojewody (...z dnia 8 stycznia 2013 r. znak (...)utrzymującą w mocy decyzję Starosty (...).

W świetle tych dowodów trudno zaakceptować wysnuty przez sąd I instancji wniosek, iż brak kontroperatu nie był podstawą utrzymania w mocy decyzji Starosty (...) z dnia 23 listopada 2012 r. przez Wojewodę (...) oraz, że kontroperat nie mógł mieć wpływu na decyzję Wojewody.

Uzasadniony jest także podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 8 k.p. Zgodzić się należy ze stroną skarżącą, że w świetle okoliczności sprawy naganne postępowanie powoda przypisane w zarzutach, które legły u podstaw wypowiedzenia umowy o prace ocenić należy w kategoriach ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, zwłaszcza jeżeli chodzi o niewykonanie polecenia Burmistrza dotyczącego ponownej wyceny nieruchomości K. P. (1)i K. P. (2). Brak wykonania tego polecenia był naruszeniem podstawowego obowiązku pracowniczego wynikającego z art. 100 §1 pkt. 4 - dbałości o dobro zakładu pracy. Spowodował zagrożenie interesu zakładu pracy oraz możliwość powstania szkody majątkowej po stronie pracodawcy, z czego niewątpliwie powód, jako długoletni pracownik, powinien sobie zdawać sprawę. Ponieważ do powoda, zajmującego stanowisko kierownicze, stosować należy ostrzejsze kryteria oceny, a także ze względu na zajmowaną przez niego funkcję przewodniczącego zakładowej organizacji związkowej, wiążącą się ze szczególnym zaufaniem, zachowanie powoda zakwalifikować należy jako ciężkie, wyjątkowo naganne naruszenie obowiązków pracowniczych bo wiążące się z utratą zaufania do powoda, przejawiającą się w niemożności polegania na nim przez pracodawcę.

Z tego też względu wybrane przez powoda roszczenie przywrócenia do pracy, jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, nie może być uwzględnione. Taką możliwość daje przepis art. 477¹ k.p.c. Sąd może orzec o odszkodowaniu zamiast dochodzonego przez pracownika roszczenia o przywrócenie do pracy, gdy pracownik podlega szczególnej ochronie trwałości stosunku pracy, jeżeli dochodzenie przez takiego pracownika roszczenia o przywrócenie do pracy może zostać zakwalifikowane w konkretnej sytuacji jako nadużycie prawa (art. 8 k.p.).

W przedmiotowej sprawie zachodził właśnie taki przypadek ze względu na możliwość powstania szkody majątkowej po stronie pracodawcy, co pozwala na przyjęcie, iż naruszenie obowiązków pracowniczych przez powoda było wyjątkowo naganne i dopuściła się go osoba, od której z racji zajmowanego stanowiska i funkcji związkowej oczekuje się więcej niż od zwykłego pracownika. W związku z tym nie powinna być traktowana łagodniej od pozostałych pracowników. Poza tym uwzględnieniu żądania przywrócenia powoda do pracy stoi na przeszkodzie utrata zaufania przez pracodawcę co pozostaje w sprzeczności z celem realizacji takiego roszczenia.

Jednakże z uwagi na to, że rozwiązanie z powodem umowy o pracę w sposób oczywisty narusza art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, należało na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienić wyrok w zaskarżonej części i zasądzić na

rzecz powoda odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia zgodnie z przepisem art. 47¹ k.p. oddalając roszczenie o przywrócenie do pracy.

Rozstrzygnięcie takie podyktowane jest tym, iż naruszenie prawa przez pracodawcę powinno prowadzić z reguły do uwzględnienia roszczenia wybranego przez pracownika, a tylko wyjątkowo do uwzględnienia z urzędu przez sąd innego roszczenia alternatywnego.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 100 k.p.c. O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 02.163.1349 ze zm.).